

Titulus : *Canticum graduum.*

Argumentum : *secundus Psalmus ex gradualibus consolatur peregrinos, ascendentes in Jerusalem, promittens perpetuam Dei custodiam. Ac primùm loquitur Propheta in personâ peregrini: deinde loquitur in personâ propriâ, & consolatur peregrinum.*

ψ. 1. Levavi oculos meos in montes: unde veniet auxilium mihi.

Peregrini nihil frequentius aspiciunt, quàm locum, ad quem tendunt, si conspici possit; sin minus, locum aliquem viciniorem; accepta indè consolatio vires addit ad iter. Et quia terrena Jerusalem in montibus erat, & cælestis Jerusalem supra omnes cælos est, ideo peregrinus sive umbraticus, sive verus ait: *Levavi oculos meos in montes. Ubi sedet civitas sancta, unde veniet mihi auxilium consolationis.*

ψ. 2. Auxilium meum à Domino, qui fecit cælum, & terram.

Docet peregrinus, se non expectare auxilium à montibus, ad quos oculos levavit, sed ab eo, qui præsidet S. Civitati in montibus positæ: & verum Deum describit per opus creationis.

ψ. 3.

*ψ. 3. Non dei in
que dormitet, qui
Loquitur David i
poder peregrino.*

*la levavi in monte
bus in viâ occur
rebasti; opto tibi
in viâ, sed robo
in cursu ad patriam
rogo, ut Pater*

*lormitet h.e. non
ψ. 4. Ecce non
custodit Israel.*

*Promittit pere
petita. Oro, ut
custodiendum su
lormit, qui custod
impetuliarem, l*

*o peregrinanten
scendere festinan
inde claudere,
modo somno trade*

*ψ. 5. Dominus c
u super manum dex*

*ψ. 6. Per diem sol
ntem.*

Abdit nunc alian

N

ψ. 3. *Non det in commotionem pedem tuum, neque dormitet, qui custodit te.*

Loquitur David in personâ propriâ, & respondet peregrino. Bene, & sapienter oculos levasti in montes, &, prætermiſſis vanitatibus in viâ occurrentibus, à Deo opem expectaſti; opto tibi, ut Deus non ſinat te labi in viâ, ſed roboret pedes tuos, ut ſtabiles in curſu ad patriam perſeuerent: opto etiam & rogo, ut Pater, qui eſt cuſtos tuus, non dormitet h.e. non ſinat commoveri pedes tuos.

ψ. 4. *Ecce non dormitabit, neque dormiet, qui custodit Israel.*

Promittit peregrino impetrationem gratiæ petitiæ. Oro, ut Pater non dormitet, qui te cuſtodendum ſuſcepit: nam nec dormitat, nec dormit, qui *cuſtodit Israel*, h. e. populum ſuum peculiarem, ſeu quemlibet in hoc Mundo peregrinantem, & ad patriam cæleſtem aſcendere feſtinantem. *Dormitare* eſt oculos ſubinde claudere, & aperire; *dormire* ſe profundo ſomno tradere.

ψ. 5. *Dominus custodit te, Dominus protectio tua super manum dexteram tuam.*

ψ. 6. *Per diem sol non uret te, neque luna per noctem.*

Addit nunc aliam conſolationem. *Domi-*

CXX,
graduum.
ſecundus Pſalmus
peregrino, aſcendens
perpetuam Diſcuſſionem
thea in perſonâ peregrini
propriâ, & conſolatur
eos in montes: unde u-
entius aſpiciunt, quam
nt, ſi conſpicia poſſit;
nem viciniorem; ac
rures addit ad iter. Et
in montibus eras, &
omnes cælos eſt, ideo
icus, ſive verus air:
mes. Ubi ſedet civitas
auxilium conſolationis
in a Domino, qui ſanctus
e non expectare auxi-
nos oculos levavit, ſed
ritati in montibus po-
ſcribitur per opus crea-

nus non solum custodit Israelem, seu populum suum universè, sed & te in particulari, quia tibi erit *protectio*, hebraicè umbraculum, quod manu dextera tenere, & te totum tegere poterit, ne sol urat te per diem, nec luna per noctem. Hæ metaphoraë significant gratiam Dei, peregrinum custodientem tempore prosperitatis, & adversitatis: nec enim minùs lædere solet in hâc viâ dies prosperitatis, quàm nox adversitatis.

ÿ. 7. Dominus custodit te ab omni malo. custodiat animam tuam Dominus.

Addit aliam consolationem, eâmq; generalem. Non solum Dominus custodiet te, ne cadas, & ne fatigeris; sed ab omni alio malo, quod in via occurrere possit, te proteget, ut vita tua incolumis omnino toto in itinere conservetur.

ÿ. 8. Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum ex hoc nunc, & usque in seculum.

Concludit addendo ultimam, & optatissimam consolationem. Non solum Dominus in aliquâ parte itineris, sed in toto itinere te semper custodiet.

PSALMUS CXXI.

Titulus, & argumentum: *Canticum graduum.*

Tertius

*Tertius Psalmus
udam, & ubili
em, ad quam reve
plonica capivit ara
inationis, & as
Jerusalem. Itaque
tate, & de pereg
primaria intent
nem sine dubio ai
ÿ. 1. Letatus su
in domum Dom
Verba sunt pop
de optimo nunt
triam, ubi, tem
sum ingredi in de
ti fuerunt Jerem
barias. Sed opti
qui ineffabili læti
quam bonum sit i
velli civem Sanc
ÿ. 2. Stantes era
Jerusalem.
Explicat, cur
patriam: Quo
temporis, quo era
nem, & videram
itudinem Jerusale*

Tertius Psalmus gradualis describit pulcritudinem, & nobilitatem civitatis S. Jerusalem, ad quam reverti cupiebant Hebraei ex Babylonica captivitate: sed hac figura erant peregrinationis, & ascensionis nostrae ad caelestem Jerusalem. Itaque totus Psalmus de utraque civitate, & de peregrinis utrisque intelligi debet sed primaria intentio Spiritus S. ad primum finem sine dubio dirigitur.

v. 1. Letatus sum in his, quae dicta sunt mihi in domum Domini ibimus.

Verba sunt populi Dei, qui laetari se dicit de optimo nuntio accepto reversionis in patriam, ubi, templo reaedificato, dabitur rursus ingredi in domum Domini. Tales nuntii fuerunt Jeremias, Daniel, Aggaeus, Zacharias. Sed optimus nuntius Christus fuit, qui ineffabili laetitia replet eos, qui didicerunt quam bonum sit in domum Domini ire, & in ea esse civem Sanctorum, & domesticum Dei.

v. 2. Stantes erant pedes nostri in atriis tuis Jerusalem.

Explicat, cur Hebraei latentur de reditu in patriam: Quoniam recordabamur ejus temporis, quo eramus in patria ante captivitatem, & videramus pulcritudinem, & magnitudinem Jerusalem: scribit enim Esdras L.

I. c. 3. Multos ex captivis rediisse, qui antea fuerant in urbe. Et nos recordamur temporis illius, quo eramus in Adamo in Paradiso terrestri, qui est atrium paradisi cælestis: & ex bonis illis conjecturam facimus de bonis longè melioribus, quæ nobis in ipsâ domo Domini conservantur.

v. 3. *Jerusalem, qua edificatur, ut civitas, cujus participatio ejus in idipsum.*

Incipit in personâ peregrinorum laudare Jerusalem. Prima laus est à charitate incolarum. Stantes erant pedes nostri in atriis tuis Jerusalem, quæ ita ædificata est, & quotidie magis, ac magis ædificatur, *ut sit civitas*, quæ simul, & communiter participatur ab omnibus, h. e. ubi omnia omnibus sunt communia. Verum cælestis Jerusalem verè ædificatur ut civitas, dum quotidie lapides vivi à summo artifice expoliuntur, & conquadrantur cælesti habitaculi ædificationi; unde qui hæc intelligunt, non modò persecutiones æquè ferunt, sed & cum gaudio. Demum in cælo summa est participatio in id ipsum: idem enim Deus omnibus est & honor, & divitiæ, & deliciae &c.

v. 4. *Illuc enim ascenderunt tribus tribus Domini; testimonium Israel, ad confitendum nomini Domini.*

Al-

Altera laus urbi
per annos singulos
gem Israël datam
tribus ad templum
micum erat in te
pebant, ut confi
fessionem laudis,
tero sensu: Ideo
ut civitas, quia il
flecta ex omni tr
pides vivi superæ
es, ut confiteant
est totum, quod
tate, cessantibus
hoc est præceptum
videnti Deum, u
quæ nunquam cæ
v. 5. Quia illic
per domum Davi
Tertia laus urbi
supremum tribu
nulum omnem qu
nam, quia illic
ex domo, seu fan
tum est judicare p
curabilem sedem
facti in cælo cum

Altera laus urbis à frequentia populi. Ter per annos singulos, juxta *testimonium*, seu legem *Israeli* datam, *tribus, tribus*, h. e. omnes tribus ad templum Hierosolymitanum, quod unicum erat in tota terra promissionis, conue-
 niebant, ut confiterentur *nomini Domini* confessionem laudis, & gratiarum actionis. Altero sensu: Ideo *Ierusalem* caelestis *adificatur ut civitas*, quia illuc jam ascenderunt animae sanctae ex omni tribu, & natione, ut velut lapides vivi superaedificentur in domos spirituales, ut confiteantur *nomini Domini*, quia hoc est totum, quod agitur in illa domo, & civitate, cessantibus omnibus negotiis aliis: & hoc est praeceptum datum *Israeli*, h. e. animae videnti Deum, ut nunquam cesset à laude, quae nunquam cessat ab amore.

¶ 5. *Quia illic sederunt sedes in iudicio, sedes super domum David.*

Tertia laus urbis, quod illic sit sedes regia, & supremum tribunal. Ideo Deus voluit, populum omnem quotannis venire *Ierusalem*, quia *illic Reges*, qui nascebantur ex domo, seu familia David, quorum proprium est iudicare populum, stabilem, ac immutabilem sedem habuerunt. Altiori sensu Sancti in caelo cum Christo regnantes sedent

in iudicio, ceu iudicaturi duodecim tribus Israel:
& hæ sedes sunt super domum David fundatæ,
quia omnis Sanctorum potestas, & Regia, &
judiciaria à Christo dependet, qui est Filius
David, & accepit sedem David patris sui, &
regnabit in domo Jacob in æternum.

✠. 6. *Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem, &
abundantia diligentibus te.*

Hortatur peregrinos de captivitate rever-
tentes, ut salutent saltem à longè urbem &
bene ei precentur. Precamini patriæ vestræ
veram, & solidam pacem, & ut sit abundan-
tia non solum urbi, sed omnibus diligentibus
te, Sancta Civitas. Si abundantia cum pace
jungitur, nihil deest ad statum urbis felicissi-
mæ.

✠. 7. *Fiat pax in virtute tua, & abundantia in
turribus tuis.*

Cùm salutatis Jerusalem, dicite: *Fiat pax*
in muris tuis fortissimis: dum enim muri non
oppugnantur ab hostibus, tota urbs in pace
est. *Et fiat abundantia in domibus tuis*: harum
præcipuæ, ut palatia, turritæ erant.

✠. 8. *Propter fratres meos, & proximos meos
loquebar pacem de te.*

✠. 9. *Propter domum Domini Dei nostri qua-
sivi bona tibi.*

Con-

Concludit bre-
vem civium sancti
amicos suos agnos-
centem Dei condito-
ribus, vel domus
bona urbi pre-
PSAL

Titulus. Cantu-
Argumentu-
m hominis pere-
grini, & in exilio, ve-
v. 1. Ad te leva-
tis.

Loquitur tum
propria, qui unus
est, se in omni pres-
entem Deum: h-
cio, unde omnia
creatur: ipse est, q-
potest quisqua
operare.

v. 2. Ecce sicut oc-
culum suorum,

v. 3. Sicut oculi an-
gelici nostri ad Do-
minum nostrum.
Explicat similitud-

Concludit breviter explicando, ob amorem civium sanctæ urbis, quos fratres, & amicos suos agnoscit, & multò magis ob amorem Dei conditoris, & habitatoris ejusdem urbis, vel domûs, se impulsus fuisse, ut dicta bona urbi precaretur.

PSALMUS CXXII.

Titulus. *Canticum graduum.*

Argumentum : *Psalmus continet orationem hominis peregrinantis ad caelestem Jerusalem, & in exilio, vel itinere pressuram patientis.*

¶ 1. *Ad te levavi oculos meos, qui habitas in caelis.*

Loquitur tum in personâ peregrini, tum propriâ, qui unus erat ex veris peregrinis, & ait, se in omni pressurâ respicere ad solum adiutorem Deum : hic solus habitat in summo caelo, unde omnia inferiora conspicit, & moderatur : ipse est, qui per malos nos flagellat; nec potest quisquam alius nos de manu Dei eripere.

¶ 2. *Ecce sicut oculi servorum in manibus Dominorum suorum.*

¶ 3. *Sicut oculi ancilla in manibus dominae suae, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.*

Explicat similitudine, cur oculos ad Deum levave-

vaverit, ut nempe respiciat Deum flagellantem, ut aspectu mirabili ad misericordiam commotus flagellare desinat: uti dum cæduntur servi à Dominis, respiciunt mæsti ad manus cædentium, ipso aspectu quasi petentes, ut miserti ipsorum cessent à plagis. Porro flagella Dei non tantum sunt manifestæ persecutiones, & calamitates, sed & tentationes occultæ, quibus anima vexatur assiduè; item timores, tristitiæ &c., quibus nemo caret, dum vivit; unde illud, *donec misereatur nostrî, non fiet, nisi cum ad patriam venerimus.*

ψ. 4. *Miserere nostri Domine, miserere nostri, quia multum repleti sumus despectione.*

Non oculis tantum, sed & voce cordis, ac corporis implorat misericordiam pro se, & pro sociis peregrinationis. Addit rationem: quia non tantum despiciuntur, seu vexantur, sed etiam *repleti* sumus despectione: vexantur nempe à dæmonibus, pravis hominibus, ab animalibus etiam minimis, & ab ipsis elementis.

ψ. 5. *Quoniam multum repleta est anima nostra opprobrium abundantibus, & despectio superbis.*

Docet, contemptum, ac despectionem, cujus jam meminerat, accidere pauperibus, & humilibus peregrinis ab hominibus divitibus,

bus, ac superbis.
mus opprobrium a
PSALM

Titulus: Cantu
Argumentu

gravissimis tribu
passi sunt israeli
tate, vel dum t
medificarent, vi
pertinet ad spir
uni, ad calesto
imus referendus
rum, aliorumque
sunt SS. Marty
liberantur.

1. Nisi quia D
vult Israel, nisi q
nemo imperfect
interruptus,
Dicit igitur m
quis tentationibu
omnipotens r
evadere potuiss

2. Cum exurgeret
legitissent nos.

3. Cum irasceretur
qua absorbuisset n

bus, ac superbis. Quoniam multum &c., facti sumus opprobrium abundantibus &c.

PSALMUS CXXIII.

Titulus : Canticum graduum.

Argumentum est exultatio eorum, qui de gravissimis tribulationibus liberati fuerant, ut passi sunt israelita, vel dum essent in captivitate, vel dum templum, & civitatem iterum edificarent, vide Esdras l. 1. & 2. Quantum pertinet ad spirituales Israelitas, seu Christianos, ad caelestem Ierusalem ascendentes, Psalmus referendus est ad persecutiones Paganorum, aliorumque impiorum, à quibus liberati sunt SS. Martyres, & electi ceteri quotidie liberantur.

vs. 1. Nisi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israel, nisi quia Dominus erat in nobis.

Sermo imperfectus, & per illud, dicat nunc Israel, interruptus, signum est insolitæ lætitiæ. Dicit igitur multitudo Sanctorum de magnis tentationibus liberatorum. Nisi Dominus omnipotens nobiscum fuisset, nunquam evadere potuissemus.

vs. 2. Cum exurgerent homines in nos, fortè vos deglutissent nos.

vs. 3. Cum irasceretur furor eorum in nos, forsitan aqua absorbuisset nos.

N

Ecce

Ecce quid accidisset nobis, nisi Dominus potentissimâ suâ virtute iuvisset nos. Cùm nostri persecutores exurgerent adversùs nos, periculum fuit, ne tantâ velocitate nos perderent, quantâ solet mare, vel flumen deglutire eos, qui in illud fortè præcipitantur. *ψ. 3.* idem aliis verbis repetit.

ψ. 4. Torrentem pertransivit anima nostra, forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.

Pergit in eâdem similitudine, & ait in personâ Sanctorum: persecutionem, quasi torrentem, pertransivit anima nostra: caro enim succubuit, & cessit persecutorum furori, sed anima gloriosè pertransiit. Sed nisi Dominus fuisset in nobis, intrasset forsitan torrentem nimis profundum, unde evadere non potuisset. Licèt SS. Martyres, & Confessores gloriosè superarint persecutiones, tentationes Paganorum, Hæreticorum, Dæmonum, quot tamen victi perierunt? lege *Cypr. serm. de lapsis.*

ψ. 5. Benedictus Deus, qui non dedit nos in captivum dentibus eorum.

ψ. 6. Anima nostra, sicut passer, erepta est de laqueo venantium: laqueus contritus est, & nos liberati sumus.

Ad extollendam magnitudinem beneficii Divini addit aliam similitudinem. Deo gratiæ

te agenda,
er fariis capi,
tra incidit qui
tionem, sic
um aucupis:
tione, & pe
tur à tentator
quando laque
tequam ab au
cidatur, & m
quia tentation
tus est, anteq
alio modo in
doque laqueu
volat, ac spe
*ψ. 7. Adjut
vis ficit calum
Concludit
noscens, victo
te tam pericu
tis tribuenda
omnipotentis
cum est arguan
terram.
PS
Titulus: Ca
Argumen
vis, ostendens*

uā agenda, quod non permiserit nos ab ad-
 versariis capi, occidi, ac devorari: anima no-
 stra incidit quidem in persecutionem, & ten-
 tationem, sicut passer, vel alia avis in laque-
 um aucupis: sed tamen liberata est ab illā ten-
 tatione, & persecutione, antequam capere-
 tur à tentatore, & occideretur: ut avis ali-
 quando laqueo capitur, sed eripitur indè, an-
 tequam ab aucupe capiatur manibus, & oc-
 cidatur, & manducetur. Id autem factum est,
 quia tentationi per gratiam Dei finis imposi-
 tus est, antequam anima fidem negaret, vel
 alio modo in peccatum consentiret: ut quan-
 doque laqueus frangitur, & avis comprehensa
 avolat, ac spem aucupis inhiantis frustratur.

✠. 7. *Adjutorium nostrum in nomine Domini,
 qui fecit cælum, & terram.*

Concludit cum laude Dei, humiliter ag-
 noscens, victoriam tantam, & liberationem
 de tam periculosis tentationibus, non viribus
 suis tribuendam, sed adjutorio cælesti Dei
 omnipotentis: cujus omnipotentia manifestum
 est argumentum, quod fecerit cælum, &
 terram.

PSALMUS CXXIV.

Titulus: *Canticum graduum.*

Argumentum: *dat bonum consilium peregrin-
 nis, ascendentibus in patriam, tum terrenam, tum cæ-*

lestem; ut scil. in Deo totam spem suam ponant. Deus enim, utpote potentissimus, & fidelissimus, nunquam confundet sperantes in se, & ad se toto desiderio properantes.

¶ 1. *Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion, non commovebitur in aeternum, qui habitat in Jerusalem.*

Ponit initio generalem, & certissimam promissionem. Omnes qui verè confidunt in Domino, erunt immobiles, & securi, quæcunque demum ingruat tempestas: sicut immobilis est ipse mons Sion, non solum quia mons est, sed etiam, quia Deo sacer, & charissimus est. Tum idem repetit ad majorem veritatis asseverationem: *Non commovebitur in aeternum, qui spe habitat in caelesti Jerusalem.*

¶ 2. *Montes in circuitu ejus, & Dominus in circuitu populi sui, ex hoc nunc, & usque in seculum.*

Explicat dicta: Sion montes habet in circuitu, quasi pro muro; sed qui confidit in Domino, ipsum Dominum omnipotentem habet in circuitu: & montes, qui Sion montem circumdant, complanari possunt, & cadere; sed Dominus in circuitu populi sui est *ex hoc nunc, & usque in seculum,*

¶ 3. *Quia non relinquet Dominus Virgam peccatorum super sortem justorum: ut non extendant justi ad iniquitatem manus suas.*

Idem clariùs explicat. Dabit quidem Dominus aliquando impiis virgam h. e. sceptrum, seu insigne potestatis in hæreditatem justorum, seu in justos, ad eorum probationem, vel exercitationem vel correctionem; sed hæc potestas temporalis est, & transitura, ne pii, si videant felicitatem iniquorum tam esse diuturnam, ut credi possit nul-

lum

tam finem esse
tam ipsi facere

¶ 4. Bene

Quia dixerat

tarentur ex ni

convertit se t

liberando ne

ut certe pati

terram capit

illos verè esse

non scandaliz

omnia, quæ

nari ut dicitur

¶ 5. Deed

Dominus cum

vel.

Occasione

hantur rectis

rectitudine

in persecut

rentiam, ac

nuntur, ac n

tempis in ju

dit in uno, fi

separatis omi

vera, & let

populum De

Titulus 1

Argu

de reuerfione

e conuenit p

Cyn de fater

lum finem esse habitura, desperantes incipiant etiam ipsi facere opera impiorum.

ψ. 4. *Benefac Domine bonis, & rectis corde.*

Quia dixerat, periculum esse, ne iusti teandali-
zarentur ex nimis diuturnâ potestate iniquorum,
convertit se ad Deum, & orat: *Benefac bonis,*
liberando nempe eos citò à potestate impiorum,
aut certè patientiam illis, & consolationem in-
ternam copiosè suppeditando: & simul admonet
illos verè esse bonos, qui sunt *recti corde*, h. e.
non scandalizantur de iudiciis Dei; sed approbant
omnia, quæ Deus facit, licèt sinat impios domi-
nari ut ut diuturno tempore.

ψ. 5. *Declinantes autem in obligationes, adduce
Dominus cum operantibus iniquitatem, pax super Is-
rael.*

Occasione ultimi verbi ψ. 4., quo bona opta-
bantur *rectis corde*, subjungit, eos, qui declinant
à rectitudine ad tortuositatem, seu obliquitatem,
& in persecutione, vel tribulatione perdunt susti-
nentiam, ac vel fidem negant, vel de Deo conque-
runtur, ac murmurant, cum ipsis persecutoribus;
& impiis in iudicium adducendos. Quia qui *offen-
dit in uno, factus est omnium reus*: & tum demum
separatis omnibus malis de medio bonorum, pax
vera, & sempiterna erit *super Israel*, h. e. super
populum Dei.

PSALMUS CXXV.

Titulus: *Canticum graduum.*

Argumentum: *Psalmus apertissimè loquitur
de reversione à captivitate, & ascensione ad patriam,
& convenit propriè in tempus illud, quod decretum
Cyri de solvendâ captivitate Judæorum primum pro-*

mulgatum est : quod quidem figura fuit Evangelii, quo nobis annuntiata est remissio peccatorum, & ascensio ad caelestem Jerusalem.

ψ. 1. In convertendo Dominus captivitatem Sion, facti sumus sicut consolari.

Græca hîc ad literam redduntur latinè, & ideo locutio est minùs latina. Cùm primùm auditum est à nobis decretum relaxationis, & reversionis in patriam, facti sumus ut sunt ii, qui consolationem post magnam tribulationem accipiunt, h. e. hilares, & jucundi ex tristibus, & mœrentibus. Hanc ineffabilem consolationem verè experiuntur, qui serîo convertuntur ad Deum, & contemptâ spe sæculi, atque omnium rerum cupiditate depositâ, dirigunt pedes suos in viam pacis.

ψ. 2. Tunc repletum est gaudio os nostrum, & lingua nostra exultatione.

Ex consolatione internâ prodiit lætitiæ externæ. Ubi auditus est bonus nuntius liberationis, facies nostra hilaris, & jucunda apparuit, & lingua nostra prorupit in verba lætitiæ, & jubilationis. Si per os intelligis non faciem sed propriè os, idem bis ait, & sensus est: repletum est os nostrum lætis vocibus, ac laudibus &c.

ψ. 3. Tunc dicent inter gentes, Magnificavit Dominus facere cum eis.

Nuntius bonus hujus liberationis, sicut eos, qui liberati sunt, affecit ingenti lætitiâ, ita etiam alios, qui hoc audierunt, magnâ admiratione replevit, & ideo dixerunt: Magna fecit Deus cum populò Judæorum. Cyrus propriè Hebræos ex tam longâ captivitate liberavit; at omnes facilè intelligebant, id factum Divino instinctu: nam liberatio

ratio

nio contigit
nempe post ann
nosit imperium
ab eodem Deo j
dificare, & pop
lus alius Rex fe
non tantum fin
nis onerosos di
cum magnum b
boebant.

ψ. 4. Magn
ei sumus lætanti
Approbant l
Dominus magi
meritum, ac spe
miserabili capti
cundo: & facti
vitiis gembant

ψ. 5. Conver
correns in Austr
Quia non statim
mum aliqui ex
ideo qui primi
revocantur cap
terrâ alienâ, pl
plena, & velox
rum, quas torre
stante Austro,
nivibus liquefa
pletur. Sed mult
precario necessi
tam pervener
ra; plurimi eti

ratio contigit tempore per Jeremiam prædicto, nempe post annos 70. & Cyrus ipse Efd. c. 1. agnoscit imperium orbis à Deo cæli sibi tributum, & ab eodem Deo jussum se templum in Jerusalem ædificare, & populum dimittere. Demum, quod nullus alius Rex fecisset, Cyrus tot millia captivorum non tantum sine pretio ullo, sed etiam magnis donis oneratos dimisit. Itaque merito gentes omnes tam magnum beneficium Divinæ providentiæ tribuebant.

Ps. 4. Magnificavit Dominus facere nobiscum, facti sumus letantes.

Approbant liberati, quod gentes dicunt. Verè Dominus magnificè se nobiscum gessit, & præter meritum, ac spem nostram egit nobiscum, de tam miserabili captivitate ad patriam dulcissimam revocando: & *facti sumus letantes*, qui sub jugo captivitatis gemebamus moerentes.

Ps. 5. Convertite Domine captivitatem nostram sicut ærens in Austro.

Quia non statim omnes captivi reversi sunt, sed primum aliqui eum Esdrâ; deinde alii cum Nehemiâ, ideo qui primi redierant, orant Deum: Fac, ut revertantur captivi nostri, qui adhuc remanent in terrâ alienâ, planè omnes, & quàm citissimè, ut sit plena, & velox reductio, qualis esse solet earum rerum, quas torrens secum abripit, & devolvit, dum, flante Austro, tum pluviis de cælo cadentibus, tum nivibus liquefactis, & de montibus fluentibus impletur. Sed multò magis spiritualibus peregrinis hæc precatio necessaria est; licet enim jam aliqui ad patriam pervenerint; tamen multi adhuc peregrinantur; plurimi etiam amare cœperunt captivitatem, & affixi

affixi rebus temporalibus, de patriâ nihil cogitant; ideo necesse est, ut Deus, instar torrentis, Austro flante, violenter eos compellat, & quasi cogat ascendere.

ψ. 6. Qui seminant in lacrimis, in exultatione metent.

Postquam David rogavit Deum, ut reducat ad patriam omnes captivos, hos exhortatur, ut libenter suscipiant laborem ambulandi, & ascendendi; nec retineantur amore earum rerum, quas in terrâ alienâ possidebant, quia in patriâ suâ multò plura, & meliora invenient. Utitur similitudine seminantis, & metentis. Seminans ordinariè seminat cum dolore, & gemitu, tum quia cogitur triticum suum projicere in terram, nec scit, an unquam illud recuperaturus sit: at tempore messis lætatur, dum videt triticum amissum cum fœnore sibi restitui. Spirituales peregrini licèt cum sensu aliquo doloris seminant, h. e. sua inter pauperes distribuunt; paulò tamen pòst in cælesti patriâ cum exultatione metent.

ψ. 7. Euntes ibant, & flebant, mittentes semina sua.

ψ. 8. Venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos.

Describit paulò fusiùs, & clariùs morem seminantis, & metentis. Rustici ex domo suâ exeuntes ibant ad agrum, & cum dolore spargebant triticum suum in terram, videntes se privari interim opibus suis non finè dolore quæsitis. Sed postea venientes ex agro tempore messis, venient domum cum exultatione, referentes pro paucis granis integros manipulos spicarum. Neque curavit Propheta similitudinem applicare elemosynis, quia facile erat unicuique id per se facere.

F I N I S.

nihil cogunt;
renis, Aulo
quasi cogit-

atione mesur-
ut reducat ad
ur, ut libenter
endendi; nec
is in terra ali-
hò plura, &
se feminantus,
iat cum dolo-
m suum pro-
illud recupe-
; dam videt
itai, Spiritua-
loris femi-
ne; paulò re-
ue metent.
s femina sua
litatione por-

norem femi-
sua exentes
bant triticum
terim opibus
a ceniuer ex
non exultant
os manipulo
intimidem
unicuique id

